

NOTITIE PLAN VAN SCHOLEN VOORTGEZET ONDERWIJS 2008-2010

Bij het ministerie van OC&W is vanuit de provincie Utrecht één aanvraag voor plaatsing op het Plan van Scholen Voortgezet Onderwijs 2008 – 2010 ingediend. De Stichting Islamitische school voor basis- en voortgezet onderwijs vraagt stichting van een nieuwe school voor HAVO en VMBO theoretische en beroepsgerichte leerweg (afdelingen administratie en verzorging), te vestigen in de stad Utrecht.

De staatssecretaris van OCW vraagt GS advies uit te brengen over deze aanvraag.
(Aanvraag nummer PvS-2008-03)

Beoordeling aanvraag

Een school wordt opgenomen in het Plan van Scholen als aan de geldende stichtingsnormen wordt voldaan.

Het bestuur heeft door het ITS een zogenaamde directe meting naar de belangstelling voor Islamitisch onderwijs laten uitvoeren. Op basis van de op deze wijze gemeten belangstelling heeft het bestuur een prognose gemaakt voor het op langere termijn te verwachten aantal leerlingen op de gevraagde school.

Deze door het bestuur gemaakte prognose roept echter zoveel vragen op dat een beoordeling ervan niet mogelijk is:

- Het potentiële voedingsgebied, waarin de directe meting is uitgevoerd, wordt begrensd door het begrip “redelijke afstand”. Door het bestuur is ervoor gekozen voor het ITS-onderzoek het voedingsgebied te laten bestaan uit de gemeenten Utrecht, Nieuwegein, IJsselstein, Zeist, Houten, Woerden en Geldermalsen.
Door het bestuur wordt hier later Amersfoort aan toegevoegd. Hier kunnen we niet in meegaan, omdat het bestuur eerder het voedingsgebied beperkte tot de hierboven genoemde gemeenten. Daarnaast valt ook op te merken dat de reisafstand voor leerlingen uit Amersfoort tot aan de school wordt onderschat: reisafstand van station naar station is iets anders dan de concrete reisafstand voor een leerling.
- Bovendien wordt voor Amersfoort een andere rekenmethode, namelijk de indirecte meting, toegepast om tot een prognose van leerlingen uit deze gemeente te komen. Het door elkaar gebruiken van de directe meting en de indirecte meting (op basis van het belangstellingspercentage voor het basisonderwijs) is volgens de geldende wet- en regelgeving niet toegestaan.
- Niet duidelijk is welke gegevens voor deelnamecijfers en vermenigvuldigingsfactoren gebruikt zijn.
- De keus voor een hoger deelnamecijfer voor HAVO/VMBO wordt niet onderbouwd; gesteld wordt dat ouders vanwege de afwezigheid van het VWO voor een HAVO-opleiding voor hun kinderen zullen kiezen. Niet aangetoond wordt dat ouders eerder voor identiteit dan voor hoogst mogelijke opleiding voor hun kind kiezen. Overigens staan de richtlijnen van het ministerie van OCW voor te hanteren gegevens voor de prognose niet toe anders dan het voorgeschreven materiaal te gebruiken.
- Het schoolbestuur hanteert een correctiefactor omdat men veronderstelt dat er door een lagere respons van allochtone ouders sprake is van een onderschatting van de deelname naar richting. Het ITS geeft aan dat het aantal teruggestuurde vragenlijsten ruim voldoende is om betrouwbare en nauwkeurige uitspraken te kunnen doen over de verdeling van richtingsvoorkeuren in het onderhavige gebied en in elk van de gemeenten. Het bestuur geeft zelf aan dat het ministerie van OCW het gebruik van een correctiefactor heeft afgewezen bij een aanvraag voor een school in Den Haag.
- Met betrekking tot de kans op feitelijke deelname merken we op dat deze tabel wel wordt gepresenteerd, maar de prognosecijfers er niet mee worden gecorrigeerd. In hoeverre ouders hun

kinderen daadwerkelijk op de gevraagde school zullen doen hangt ook van werkelijke reisafstand en – duur af.

Ingediende bedenkingen

In de procedure voor goedkeuring van een VO-voorziening is voor de besturen van voortgezet onderwijs een belangrijke rol weggelegd met het oog op de bewaking van het evenwicht. Een schoolbestuur dat een verandering wenst, is hierdoor in belangrijke mate afhankelijk van de andere besturen in de regio.

Door twee schoolbesturen (Willibrord Stichting en NUOVO) en de gemeente Utrecht zijn bedenkingen ingezonden. Hieronder worden deze behandeld.

Willibrord Stichting

Deze stichting voor PC en RK voortgezet onderwijs is van mening dat de aanvraag ongewenst is, tot nadelige gevolgen voor hun scholen leidt en onvoldoende gemotiveerd is.

In de stad Utrecht wordt al enige jaren gewerkt aan de uitvoering van het zogenaamde Masterplan: een ambitieus plan voor de vernieuwing van het Utrechtse voortgezet onderwijs. Hierbij gaat het niet alleen om onderwijskundige vernieuwing, ook de gebouwen worden vervangen dan wel gerenoveerd; in Leidsche Rijn zijn nieuwe scholen in aanbouw. Bij de opstelling van het Masterplan is uitgegaan van leerlingprognoses op langere termijn. Stichting van de gevraagde school zal leiden tot structurele leegstand in de bestaande scholen en brengt hoge kosten mee voor de gemeente en de schoolbesturen. Verder is het bestuur van mening dat, mede door de onduidelijkheid van de gebruikte methode, niet aangetoond wordt dat er op langere termijn voldoende leerlingen op de gewenste school zullen zitten. Tenslotte is het bestuur, dat samen met de provincie, gemeenten en schoolbesturen in stad en regio actief is bij het tegengaan van de “witte vlucht” uit de stad naar de regio, van mening dat de stichting van een Islamitische school voor voortgezet onderwijs, de integratie niet te goede komt.

Gemeente Utrecht

De gemeente Utrecht onderschrijft de hiervoor genoemde bedenkingen en voorziet grote gevolgen voor de voorzieningenplanning in de stad met leegstand en extra kosten. De gemeente respecteert de vrijheid van onderwijs maar betwijfelt of de stichting van een school voor voortgezet onderwijs op Islamitische grondslag een bijdrage is aan de integratie.

Tenslotte plaatst de gemeente vraagtekens bij de prognose bij de aanvraag en bij de juridische correctheid ervan, omdat het bestuur niet duidelijk maakt tot welke stroming binnen de Islamitische richting (liberaal of orthodox) de school zal behoren.

NUOVO

Deze stichting voor openbaar voortgezet onderwijs onderschrijft de door de gemeente Utrecht naar voren gebrachte argumenten.

Daarnaast wil het bestuur wijzen op de positie van het Vader Rijn College. De populatie van deze school bestaat voor het overgrote deel uit leerlingen van Marokkaanse of Turkse afkomst en met de Islamitische geloofsovertuiging. Deze school biedt de beide gevraagde VMBO-afdelingen verzorging en Administratie aan. De school probeert ook een kwalitatieve bijdrage te leveren aan de integratie van leerlingen met een niet-westerse achtergrond.

Het bestuur vreest dat door het stichten van een school op Islamitische grondslag, die genoemde afdelingen gaat aanbieden, de levensvatbaarheid van het Vader Rijn College in het gedrang komt.

Conclusies

Wij nemen kennis van de resultaten van de directe meting zoals deze door het ITS in Nijmegen is uitgevoerd.

De prognose die het bestuur vervolgens heeft gemaakt onder andere op basis van deze directe meting roept zoveel vragen op dat een goede beoordeling ervan niet mogelijk is.

Advies GS

Gedeputeerde staten brengen een negatief advies uit over het verzoek van de Stichting Islamitische school voor basis- en voortgezet onderwijs om een nieuwe school voor HAVO en VMBO theoretische en beroepsgerichte leerweg (afdelingen administratie en verzorging), te stichten.